Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөнүөк оройуоннаағы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаағы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

№ 75 (130) | Алтыннны 4 к. 1955 с. ОПТУОРУННЬУК | Тахсара 2-нс сыла. Сыаната 10 харчы.

ПАРТИЙНАЙ ҮӨРЭХ ДЬЫЛА

Быйылгы сыллааҕы партийнай үөрэх үлэһиттэр ССКП КК от ыйынаағы Пленумун историческай уураахтарынан сүҥкэн политическай уонна производственнай өрө көтөҕүллүүлэрин, партия буолаары турар XX съезһин чиэһигэр социалистическай куоталаһыы киэҥник тэнийиитин быһыытыгар-майгытыгар саҕаланна.

Кадрдар политическай үөрэҕириилэригэр, кинилэр марксистскай-ленинскэй буһууну-хатыыны ылыыларыгар партия куруутун ахсаабат болҕомтотун уурар. Марксистскай-ленинскэй теориянан сэбиилэммит эрэ кадрдар дьиҥнээх салайааччыларынан, олоҕу иннин диэки хамсатааччыларынан, коммунизмы тутааччыларынан буолаллар.

Биһиги оройуоммутугар быйыл политическай үөрэх араас формаларынан партийнай ситимнэ 130-тан тахса коммунистар уонна партийата суохтар, комсомольскай ситимнэ сүүстэкэ комсомолецтар уонна ыччаттар үөрэнэллэр. Партия историйатын үөрэтэр сүрүн уонна үрдэтиллибит типтээх 9, В.И. Ленин биографиятын үөрэтэр 2 куруһуоктар, 1 политшкола, оройуоннаағы актив тэриллэн үлэлиллэр. Итинни таһынан 91 коммунистар, комсомолецтар уонна партийата суох кадрдар марксистскай-ленинскэй теорияны тус бэйэлэринэн үөрэтэллэр.

Коммунистар уонна партийата суох кадрдар политическай үөрэҕириилэрин тэрийиигэ үөрэнии форматын көҥүл өттүнэн талыы принцибэ сүнньүнэн тутуһулунна.

Ол эрээри сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр секретардарын өттүлэриттэн көҥүл өттүнэн үөрэнии принцибин кэһиилэр таһаарыллыбыттарын түмүгэр, үөрэх маҥнайгы занятиелара саҕаланыахтарыгар диэри ханнык форманан үөрэнэллэрэ биллибэт дьоннор кэм да бааллар.

Оттон үгүс тус бэйэлэринэн үөрэнээччилэр баччаанна диэри тугу үлэлиэхтэрин чуолкайдык билбэккэ, үрдүттэн быһаарына сылдьаллар. Маннык быһыы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр секретардара тус бэйэнэн үөрэнээччи табаарыстары кытта үчүгэйдик ингэн-тоҥон үлэлээбэтэхтэрин көрдөрөр.

Партийнай тэрилтэлэр секретардарын соруктарынан ити үөһээ ыйыллыбыт итэҕэстэри бэрт түргэнник туоратыы, хас биирдии коммунист уонна партийата суох кадр ханна үөрэнэрин, тугу үөрэтэрин чуолкайдааһын, кинилэр үөрэхтэригэр бастакы күннэртэн ыла хонтуруолу олохтоохун буолар.

Билигин бары куруһуоктар истээччилэрэ уонна тус бэйэнэн үөрэнээччилэр ССКП КК от ыйынаағы Пленумун матырыйаалларын үөрэтиигэ киирдилэр.

Пропагандистар Пленум уураахтарын ис номоҕун өйдөнүмтүө тылынан истээччиларгэ быһааран биэриилэрэ, ыарахан промышленнаһы чорботон сайыннарыы суолтатын кичэйэн өйдөтөллөрө, хас биирдии занятиеларын үчүгэйдик бэлэмнэнэн, үрдүк идейнэй таһымнаах ыыталлара наада.

Куруһуоктар састааптара ыһыллыбатын, үөрэх программата кытаанахтык тутуһулларын туһугар партийнай тэрилтэлэр секретардара, пропагандистар кыһаныах тустаахтар.

Индияҕа бара сылдьалларыгар Д. Неру ыҥырыытын Н. А. Булганин уонна Н. С. Хрущев ылыннылар

Индия Премьер - Министрэ Джавахарлал Неру ыҥырыытынан, ССРС Министрдэрин Советын Председателэ Н. А. Булганин уонна ССРС Верховнай Советын Президиумун членэ Н. С. Хрущев быйыл Индияҕа баран онно икки нэдиэлэттэн кыранан ордук бириэмэ устатыгар сылдьыахтара. Барыылара сэтинньигэ-ахсынньыга буолуо диэн саҕаланар.

Индия Республикатын Премьер-Министригэр Джавахарлал Неруга

ССРС Министрдэрин Советын Председателэ Н. А. Булганины кытта биргэ Индияҕа бара сылдьарбар Эн амарах ыҥырыыгын Эһиги ССРС-ка Посолгут тойон Менон миэхэ биэрдэ.

Ыҥырбытыҥ иһин Эйиэхэ махтаныыбын биллэрэбин, ити ыҥырыыны бэркэ сөбүлээн туран ылынабын.

Н. ХРУЩЕВ.

1955 сыл балаҕан ыйын 26 күнэ.

Үрдүк Сололоох Тойон Конрад АДЕНАУЭРГА, Германия Федеральнай Республикатын Федеральнай Канцлерыгар

БОННН.

Тойон Федеральнай Канцлер.

Советскай Союз уонна Германия Федеральнай Республикатын икки ардыларыгар дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтуур туһунан сөбүлэһиини Советскай Правительство киллэрбитин бүгүн ССРС Верховнай Советын Президиума бигэргэттэ.

Бу ыйыллыбыт сөбүлэһиини Германия Федеральнай Республикатын Бундестага эмиэ бинир санаанан биһирээбитин билэммин мин үөрдүм. Иннинэ гынан, биһиги дойдуларбыт икки ардыларыгар дипломатическай сыһыаннаһыыны олохтуур туһунан боппуруоһу быһаарыы түмүктэннэ.

Советскай Правительство итиннэхэ сибээстээн Эйигин истиҥник айхаллыыр уонна дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтоохун германскай уонна советскай народтарга туһалыаҕа, бүттүүн эйэ дьыалатыгар туһалыаҕа диэн эрэнэрин биллэрэр.

Дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтоохун Советскай Союз уонна Германия федеральнай Республикатын икки ардыларыгар экономическай уонна культурнай сибээстэһиилэри салгыы сайыннарыы дьыалатыгар эмиэ туһалыаҕа диэн биһиги эрэнэбит.

Тойон Федеральнай Канцлер, мин Эйигин үрдүктүк ытыктыырбын итэҕэй.

Н. БУЛГАНИН,
ССРС Министрдэрин Советын Председателэ.

1955 сыл балаҕан ыйын 24 күнэ.

Үрдүк сололоох ССРС Министрдэрин Советын Председателигэр Тойон Н.А. БУЛГАНИНҤА

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Министрдэр Советтарын Председателэ Тойон,

Эн балаҕан ыйын 25 күнүнээҕи телеграммаҕын ылбыппын улаханнык махтанан туран бигэргэтэбин. Советскай Союз уонна Германия Федеральнай Республикатын икки ардыларыгар дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтуур туһунан Сөбүлэһиини ССРС Верховнай Советын Президиума бигэргэппитин ити телеграмматтан билэммин астынным. Дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтоохун советскай народка уонна Германия народугар итиэннэ бүттүүн эйэ дьыалатыгар туһалыаҕа диэн мин эмиэ эрэнэбин.

Дипломатическай сыһыаннаһыылары олохтоохун биһиги дойдуларбыт иккиэннэрин икки ардыларыгар сыһыаннаһыылары туһсарыыга уонна кинилэр икки ардыларыгар турар проблемалары быһаарыыга туһалыаҕа диэн эрэнэрбин биллэриэхпин баҕарабын.

Министрдэр Советтарын Председателэ Тойон, Эйигин мин үрдүктүк ытыктыырбын итэҕэй.

Доктор КОНРАД АДЕНАУЭР,
Германия федеральнай Республикатын Федеральнай Канцлера.

Бүгүн Народнай Китайга

КИТАЙГА ЭДЭР ТУТААЧЧЫЛАРЫ НАҔАРААДАЛАААҺЫН

ПЕКИН, балаҕан ыйын 28 күнэ. (ССТА). Бүтүн Китайдааҕы слетка сылдьа дойду бары муннуктарыттан Пекиҥҥэ кэлбит 1.500-тэн тахса бастыҥ эдэр тутааччылары балаҕан ыйын 28 күнүгэр аналлаах «Социализмы эдэр активнай тутааччылар медалларынан» наҕараадаланна диэн Синьхуа агентство биэрэр. Ити медалларынан Китай Ыччатын сана-демократическай союһун Кинн Комитета наҕараадалаата.

Производство уонна тутуу дьыалатыгар улахан кыайыылары ситиспит ыччат удаарынай биригээдэлэригэр Кинн Комитет үөрүүлээх-көтүүлээх быһыыга-майгыга знамялары туттартаата.

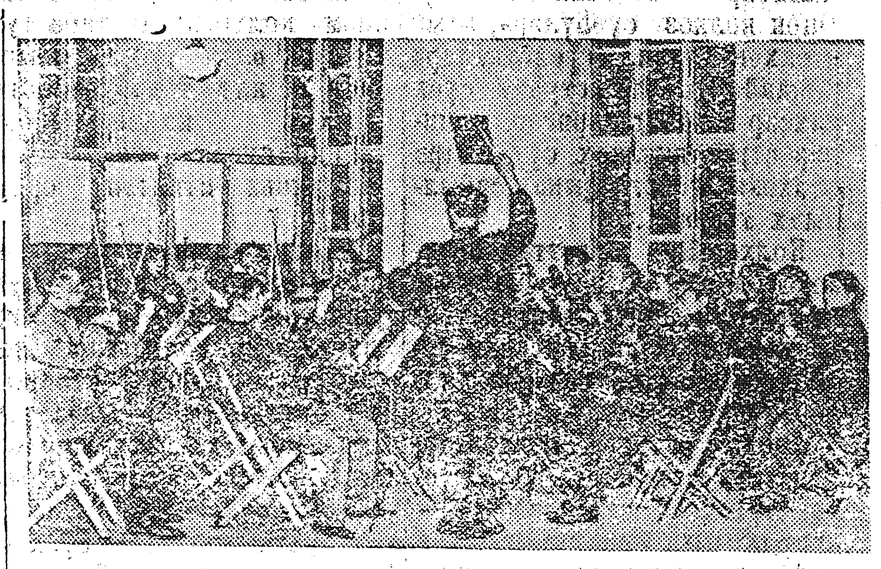

Китай Народнай Республиката. Былырыын Аньшанскай металлургическай комбинатка сана кулуун тутуллубута. Кинн билигин культурнай-маассабай үлэ киниинэн буолла.

СНИМАККА: Комбинат рабочайдарын, сулууспалаахтарын симфоническай оркестра концерга бэлэмнэнэр.

Суньхуа агентство фотата.

ХУАНХЭ ӨРҮСКЭ БӨДӨҤ ГИДРОЭЛЭКТРОСТАНЦИЯНЫ ТУТУУГА БЭЛЭМНЭНИИ

ПЕКИН, балаҕан ыйын 27 күнэ. (ССТА). Хаһыаттар суруйууларынан, Хэнань провинцыятаағы Хуанхэ өрүскэ Саньмынься бөдөҥ гидроузелын—Хуанхэ өрүһү баһылыыр үлэ бастакы уочаратын дьоһуннаах объегын тутууга бэлэмнэнии үлэ бара турар.

Гидроузел бырайыагын оҥорорго наадалаах бары матырыйааллар быйылгы дьыл бүтүүтүгэр хомуйуллан уонна оҥоһуллан бүтүөхтэрэ. Билигин Саньмынься хапчааныгар тобулу хаһыы бэрт элбэх вышкалара баар буоллулар—ити геолагтар 90 метр усталаах плотина уонна биир мөлүйүөн киловатт-чаас күүстээх бөдөҥ гидроэлектростанция дьпэтин акылааттарын олордор сир буорун чинчийиилэрэ.

Саньмынься оройуонугар араас массыналар уонна механизмнар быыстала суох кэлэ тураллар. Өтөрдөөҕүтэ итиннэ сири тобулу хаһар 20 массына аҕалыллыбыта. Кинилэртэн сорохторо үлэҕэ киллэрилиннилэр. Саньмынься оройуонугар кэлэр тимир суол түргэн тэтимнэринэн тутуллар. Гидроузел тутуутун сүрүн үлэлэрэ маҥнайгы пятилеткаҕа саҕаланыахтара.

Бастыҥ булчуттар опыттарын киэҥник тарҕатыахха

ССКП Кинн Комитетын балаҕан ыйынааҕы Пленума, тыа хаһаайыстыбатын салайыы—бу бастатан туран бастыҥ опыты, наука ситиһиилэрин үөрэтии, түмүү уонна тарҕатыы буолар,—диэн ыйбыта.

Колхозтаах дэриэбинэ үлэһиттэрин ортотугар тыа хаһаайыстыбатын бары салааларын күүскэ сайыннарыыга партия уонна правительство туруорар соруктарын кыайыылаахтык толорууга бэйэлэрин күүстэрин-күдэхтэрин харыстаабакка бэриниилээхтик, айымныылаахтык үлэлээччи бастыҥнар кэккэлэрэ үксээн иһэллэр.

Бу чаҕылхай туоһутунан бастыҥ опыты пропагандалааһын оскуолатынан буолааччы Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы, республикатааҕы выставкаларыгар кыттыы усулуобуйатын толорбуттар уонна аһара толорбуттар ахсааннара элбээһинэ буолар.

Биһиги оройуоммутугар элбэх сылга үлэлээбит, үлэ үтүө опытын мунньуммут, бастыҥ көрдөрүүлэри ситиспит аҕыйаҕа суох биллиилээх булчуттар, табаһыттар онтон да атын колхоз производстватын чулуу дьонноро бааллар.

1954 сыллааҕы Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар оройуон икки колхоһа, 8 булчуттара, 5 табаһыттара кыттыбыт эбит буоллахтарына, 1955 сыллааҕы Бүтүн Союзтааҕы выставкаҕа оройуон бүттүүнэ, 2 колхоз, 46 басыҥ булчуттар уонна табаһыттар кытыннылар.

Кинилэр ортолоругар колхоз производстватын баай опыттаах маастардара, кылааннаах түүлээҕи бултааһыҥҥа үрдүк дьоҕурдаах булчуттар бааллар.

Советскай Союз үрдүнэн киэҥник биллибит баай опыттаах булчут Василий Софронович Софронов 1954-1955 с. с. Бүтүн Союзтааҕы выставка кыттыылааҕа. Кини 1954-55 сылларга сезоннааҕы былаанын 375 бырыһыан толорон 1956 сылга Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар кыттар чиэһи эмиэ ылла.

Таб. Софронов биһиги оройуоммутугар баар ханнык баҕарар кылааннаах түүлээҕи бултуурга дьоҕурдаах, бэйэтин идэтин баһылаабыт булчутунан биллэр. Кини курдук, кэрэхсэбиллээх ньымалардаах биллиилээх булчуттар оройуоҥҥа үгүстэр.

Кинилэр опыттарын сиһилии үөрэтэн киэҥник тарҕатыы уонна оройуон булчуттара бу бастыҥ опыттарга үөрэнэн бэйэлэрин үлэлэригэр туһаныынан үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэллэрин тэрийии улахан суолталаах дьыала.

Культурнай - сырдатар тэрилтэлэр, кыһыл чуум бастыҥ опыттары нэһилиэнньэ ортотугар тарҕатыыга элбэх өрүттээх үлэни ыытар эбээһинэстээхтэр. Ол эрээри бу дьыала билигин да адьас ситэтэ суох таһымҥа турар.

Бастыҥ булчуттар кэрэхсэбиллээх опыттара булка бэлэмнэнии үлэ улахан быһаарар суолталааҕын туһунан үөрэтэр. Ол гынан баран маннык улахан суолталаах үлэ оройуон колхозтарыгар ырааҕынан итэҕэстик ыытылынна.

Чулуу булчуттар кылааннаах түүлээҕи бултааһыҥҥа баай опыттарын хас биирдии булчукка тиэрдии— булт кыһыҥҥы сезонун государственнай былаанын кыайыылаахтык толорууга биир сүрүн усулуобуйанан буолар.

Партийнай, советскай, тыа хаһаайыстыбаннай, культурнай-сырдатар тэрилтэлэр колхоһунай производство бастыҥнарын үлэлэрин пропагандалааһыны туһсарыынан, бастыҥнар опыттарын олохха киллэриинэн быйылгы дьыл хаһаайыстыбаннай, политическай соруктарын кыайыылаахтык быһаарар соруктаахтар.

Г. Васильев,
ССКП райкомун секретара.

—oOo—

Колхозтарга сүөһү өлүүтүгэр страховой ирдэбили туһсарыахха

Колхозтар общественнай сүөһүлэрин, онтон да атын средстваларын эбэһээтэлинэй уонна көҥүл өттүнэн страховкалатар эбээһинэстээхтэр. Онон колхоз сүөһүлэрэ, атын страховкалаах средствалара хаһаайыстыбаттан туһата суох тахсар түбэлтэлэригэр, кинилэр страховкалаах суумалара колхозка госстраҕынан сабыллыах тустаах.

Колхозтар, Советтар председателлэрэ сүөһү өлүүтүн акталарын бириэмэтигэр уонна көрдөбүллэри тутуһан туран госстрахха толорон киллэрэр соруктаахтар.

Ааспыт өттүгэр колхозтар, Советтар салайааччылара сүөһү өлүүтүгэр страховой төлөбүрү ылыыга кыһамныта суох сыһыаннаспыттара. Ол курдук 1954 с. «Победа», «Коммунизм», «Ленин суола» колхозтарга элбэх табалар туһата суох өлбүттэригэр страховой төлөбүрү ылбакка, колхозка улахан ночооту таһаарбыттара.

Быйылгы сылга «Победа» колхозка 134 таба, «Коммунизм» колхозка 40 таба туһата суох өлөн туораабытыгар, биир да акт толоруллан госстрахха киллэриллибэтэ. «Ленин суола» колхозка баланьыанньа итинтэн ордуга суох.

Маннык сүөһү өлүүтүн, кини ночоотун саптарыы куһаҕан туруктааҕын сүрүн бириччиннэтиэн колхозтар таба өлүүтүн акталарын стадалартан бириэмэтигэр ылбаттара, ылыллыбыт да акталар толоруллубакка уурулла сытыылара, маныаха нэһилиэктэр Советтара кыһамныта суох сыһыаннаһыылара буолаллар.

Ааспыт сылга Сухаана Совета (урукку председатель таб. Семенов) колхозтан кирбит актары ситэ толорбокко, ыскаабыгар хатаан сытыарбыта. Эмиэ итиннник аахайымтыата суох быһыыны быйыл нэһилиэк Советын председателэ таб. Ушманов хатылаан эрэр.

Маны сэргэ госстрах оройуоннааҕы инспектара таб. Трофимов ангардас страховой усунуоһу эрэ хомуйуунан дьарыктанар, оттон колхозтарга тахсар ночооту саптарыыга киэҥ агитационнай-маассабай үлэни ыытыыга кыһаллыбат.

Колхозтарга тахсыбыт ночооту саптарыы икки сыл кэмнээх ыытыллар, онон ааспыт өттүгэр ситэ түһэриллибэтэх таба акталарын биир да хаалбатын курдук, Советтар уонна колхозтар салайааччылара кыһамныларын ууралларга наада.

П. Бенчик,
райсовет тыа хаһаайыстыбатыгар управлениетын инструктор-бухгалтера.

★

Эстонскай ССР. Парватааҕы ГЭС тутуута бүтэһик кэмигэр киирдэ.

СНИМАККА: Парватааҕы ГЭС ууну тутар быһыта.

Н. Науменков фотата.
ССТА фотохрониката.

★

Литературнай муннук

Иван Иванов.

Өйдүүбүн колхозпун

Илиибэр винтовка доҕордоох
Эйэлээх үлэни маныыбын,
Хорсун хоодуот санаалаах
Мин народ уолабын.

Өйдүүбүн үөрэххэ, походка—
Сынньалаҥ чаастарга колхозпун,
Тундарам көҕөрөр сайына
Сүрэхпэр үөрүүнү кутарын.

Өйдүүбүн стадам табатын
Түүннэри кичэйэн маныырбын,
Кипрбэт күннээх сайын
Ыччат түмсэн туойарын.

Олохпут инники күрэҕэр
Күргүөмнээх үлэҕэ бастаан,
Колхозтаах табаһыт, булчут
Кыайыыттан кыайыыга айхаллан.

Өйдүүбүн кэнэҕэс сир баайа
Өлөнүөк биэрэгэр көстөрүн,
Таас дьааҥы тараҕай арҕаһа
Бараммат туһаҕа тахсарын.

Үлэттэн дьолломмут колхозтаах
Айылҕа күүһүн баһылаа.
Саллаат бигэ соруктаах
Аналын чиэстээхтик толоруо.

Бөһүөлэк санитарнай туругун туһсарыаҕыҥ

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство народ доруобуйатын харыстабылыгар ахсаабат кыһамныыларын ууралларга.

Биһиги оройуоммут хас сылын ахсын үрдүк уонна орто үөрэхтээх, квалификациялаах медицинскай кадрдарынан хааччыллар, диагностика уонна профилактика средстваларынан байытыллар.

Ол эрээри оройуон эмпин тэрилтэлэрин үлэлэригэр итэҕэстэр бааллар. Эмп үлэһиттэрэ нэһилиэнньэ ортотугар медицинскай темаларга, ыраасчэбдик олох суолтатын туһунан лекциялары, бэсиэдэлэри оҥорууга кыһаллыбаттар.

Ылан көрүөҕүҥ оройуон кипнин—Өлөнүөк бөһүөлэгин. Сорох тэрилтэлэр, биирдиилээн ыаллар дьиэлэрин таһын ыраастык туппаттар, бөҕүсыыһы түбэһиэх тоҕоллор, онон бөһүөлэк культурнай көрүҥүн туһсарбаттар.

Хас сылын ахсын типовой уборнайдары, бөҕү кутар дьаамалары саҥа оҥоруу уонна өрөмүөннээһин ыытыллыбат буолан, бөһүөлэк олохтоохторо бөҕү-сыыһы өрүс биэрэгэр уонна үрүйэҕэ куталлар.

Бөһүөлэктэн бөҕү - сыыһы өрүс сүүрүгүн таҥнары илдьэн тоҕор туһунан райсовет исполкомун быһаарыыта хонтуруол суоҕуттан толоруллубат.

Санэпидстанция биэрэр ыйыылара кэмигэр толоруллубаттар. Оройуоннааҕы баланыыссаҕа, райпоҕа, ветеринарнай учааскаҕа уборнайдары уларытан тутарга, саҥа оҥорорго итиэннэ бөҕү кутар дьаамалары хаһарга ыйыы бэриллибитэ биллиҥнэ диэри толорулла иликтэр.

Сорох тэрилтэлэр, ордук чуолаан, остолобуой, бородуукта маҕаһыынын ис көрүҥнэрэ санитария көрдөбүлүгэр кыайан эппиэттээбэттэр. Маныаха тэрилтэ салайааччылара сөптөөх дьаһалы ылбаттар.

Бөһүөлэк олохтоохторо биир сиртэн атын дьиэҕэ көһөр буоллахтарына, олорбут дьиэлэрин таһын ыраастаабакка көһөллөр. Маннык быһыы инникитин таһаарыллыа суох тустаах.

Бөһүөлэк санитарнай көрүҥүн туһсарыыга бары күүһү ууруоҕуҥ.

Д. Сергеев,
санэпидстанция фельдшера.

Выставка кыттыылаахтарын кытта көрсүһүү

Соторутааҕыта оройуон кипнин олохтоохторо Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатын кыттыылаахтарын кытта көрсүһүүлэрэ буолла.

Үөрүүлээх көрсүһүүнү райсовет культураҕа отделын сэбиэдиссэйэ таб. Назаров аста.

Выставка кыттыылаахтара партия райкомун секретара таб. Васильев, «Коммунизм» колхоз председателэ таб. Батакаев, райсовет председателин солбуйааччы таб. Макаров Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар тугу көрбүттэрин туһунан кэпсээтилэр.

Редактор оннугар
Ф. М. МИХАЙЛОВ.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Сахха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа кирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 130. Оленекская районная типография. Тираж 400